

Read the full book on: [10.1787/pens_outlook-2016-en](https://doi.org/10.1787/pens_outlook-2016-en)

Προοπτικές του ΟΟΣΑ για τις συντάξεις 2016

Περίληψη στα ελληνικά

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα στις χώρες του ΟΟΣΑ ακόμα προσπαθούν να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις που τίθενται από τη γήρανση του πληθυσμού, τη χρηματοπιστωτική κρίση και το οικονομικό περιβάλλον χαμηλού ρυθμού ανάπτυξης και χαμηλών επιτοκίων. Στην παρούσα έκθεση συνεχίζεται η διερεύνηση του ΟΟΣΑ σχετικά με τους τρόπους που τα συνταξιοδοτικά συστήματα ανταποκρίνονται σε αυτές τις προκλήσεις.

Η φύση των κεφαλαιοποιητικών ιδιωτικών συστημάτων συνταξιοδότησης μεταβάλλεται, τα δε συστήματα καθορισμένων εισφορών και οι ρυθμίσεις προσωπικής σύνταξης αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα οδήγησαν στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που αύξησαν την πολυμορφία των ρυθμίσεων συνταξιοδότησης στις χώρες του ΟΟΣΑ. Επιπλέον, οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις ενίσχυσαν τη σημασία των συστημάτων εκείνων στα οποία τα περιουσιακά στοιχεία στηρίζουν τις συνταξιοδοτικές παροχές, και ιδιαίτερα τα συστήματα καθορισμένων εισφορών στα οποία οι συνταξιοδοτικές παροχές συνδέονται με την αξία των συσσωρευμένων περιουσιακών στοιχείων. Στα συστήματα καθορισμένων εισφορών ο δεσμός μεταξύ των εισφορών και των παροχών είναι σαφής και ξεκάθαρος, όμως τα άτομα εκτίθενται σε περισσότερους κινδύνους (π.χ. επενδυτικός κίνδυνος και κίνδυνος μακροζωίας) και αναλαμβάνουν μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης για τη διαχείριση της συνταξιοδότησής τους.

Για να κατανοήσουμε αυτό το μεταβαλλόμενο τοπίο και για να διακρίνουμε τις διαφορετικές συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, είναι σημαντικό να εξετάσουμε τα χαρακτηριστικά τους: εάν είναι υποχρεωτικές, πώς χρηματοδοτούνται οι συνταξιοδοτικές παροχές, ποιος τις διαχειρίζεται, ποιος είναι ο ρόλος του εργοδότη, πώς συνδέονται οι εισφορές με τις παροχές και ποιον βάρυνουν οι κίνδυνοι.

Στην έκθεση επίσης εξετάζεται το πλαίσιο πολιτικής στο οποίο συντελούνται οι αλλαγές αυτές και αποδεικνύεται ότι συνάδουν με τα κύρια μηνύματα του ΟΟΣΑ σχετικά με τη χρήση διαφορετικών πηγών για τη χρηματοδότηση της συνταξιοδότησης. Εξετάζεται επίσης ο συμπληρωματικός ρόλος των συντάξεων που χρηματοδοτούνται με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Η αυξανόμενη βαρύτητα των συστημάτων καθορισμένων εισφορών καθιστά αναγκαία τη βελτίωση του σχεδιασμού τους, προκειμένου να συνάδει με τον Οδικό χάρτη του ΟΟΣΑ για τον ορθό σχεδιασμό των συνταξιοδοτικών συστημάτων καθορισμένων εισφορών. Παρακάτω αναλύονται μερικές από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής.

Στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ η φορολογική μεταχείριση των αποταμιεύσεων συνταξιοδότησης αποφέρει φορολογικό

Όφελος στα άτομα που αποταμιεύουν για τη συνταξιοδότησή τους

Στις περισσότερες χώρες προβλέπεται ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση των αποταμιεύσεων συνταξιοδότησης σαν κίνητρο αποταμίευσης για τη συνταξιοδότηση. Από τον υπολογισμό του ποσού που θα πήγαινε σε φόρους αλλά εξοικονομείται όταν οι εισφορές καταβάλλονται σε ιδιωτικό πρόγραμμα συνταξιοδότησης αντί σε εναλλακτικό μέσο αποταμίευσης προκύπτει ότι η φορολογική μεταχείριση των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων όντως αποφέρει φορολογικό όφελος. Όμως, το ύψος του συνολικού αυτού οφέλους ποικίλλει. Μέσω ενιαίων επιχορηγήσεων και των αντίστοιχων εισφορών το φορολογικό πλεονέκτημα μπορεί να ωφελήσει τα άτομα με χαμηλό εισόδημα ή να ευθυγραμμιστεί κατά μήκος της εισοδηματικής κλίμακας. Τα φορολογικά οφέλη μπορούν να παροτρύνουν τους ανθρώπους να αποταμιεύουν για μεγαλύτερο διάστημα, όχι όμως απαραίτητα και να αποταμιεύουν περισσότερα χρήματα. Σαφείς και απλοί φορολογικοί κανόνες ενδεχομένως να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των ανθρώπων και να συμβάλουν στην αύξηση της συμμετοχής και των εισφορών σε ιδιωτικά προγράμματα συνταξιοδότησης.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές λαμβάνουν τις κατάλληλες οικονομικές συμβουλές για τη συνταξιοδότησή τους

Χρειάζεται να ληφθούν μέτρα που θα βοηθήσουν τους οικονομικούς συμβούλους να αντιμετωπίσουν τις συγκρούσεις συμφερόντων και που θα διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές λαμβάνουν τις κατάλληλες οικονομικές συμβουλές για τις συνταξιοδοτικές τους ανάγκες. Όμως, τα εν λόγω μέτρα μπορούν ενδεχομένως να δημιουργήσουν σημαντικά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε συμβουλές, περιορίζοντας τις διαθέσιμες και οικονομικά προσιτές συμβουλές, ιδιαίτερα για τους καταναλωτές με χαμηλό ή μέτριο επίπεδο «συνταξιοδοτικού πλούτου». Η αξιοποίηση της τεχνολογίας ως μέσου για την παροχή συμβουλών αυξάνει τις δυνατότητες πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές συμβουλές και βοηθά στην αποφυγή μεροληπτικής συμπεριφοράς από την πλευρά των συμβούλων. Ωστόσο, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να διασφαλίσουν το κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο για την παροχή ίσης προστασίας στο σύνολο των καταναλωτών.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα των προϊόντων συνταξιοδότησης και την καταλληλότητά τους για τους καταναλωτές

Τα προϊόντα συνταξιοδότησης μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά να περιοριστεί ο επενδυτικός κίνδυνος και ο κίνδυνος μακροζωίας. Παρόλα αυτά, τα προϊόντα αυτά και οι σχετικές εγγυήσεις τους ενέχουν προκλήσεις. Η έλλειψη συνέπειας αναφορικά με τι νοείται ως προϊόν συνταξιοδότησης και αναφορικά με την ορολογία που χρησιμοποιείται για την περιγραφή των διαφορετικών προϊόντων απαιτεί τον καθορισμό μίας κοινής γλώσσας. Απαραίτητη είναι επίσης η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου συνταξιοδότησης για την προσαρμογή και την προώθηση της χρήσης των προϊόντων συνταξιοδότησης. Όμως, η αυξημένη πολυπλοκότητα των προϊόντων αυτών καθιστά απαραίτητη την παροχή κατάλληλων χρηματοοικονομικών συμβουλών και κατανοητών πληροφοριών σχετικά με αυτά, ώστε οι καταναλωτές να αγοράζουν τα προϊόντα εκείνα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Το κανονιστικό πλαίσιο θα πρέπει να καθιερώσει εργαλεία για τη διαχείριση των κινδύνων, καθώς και τα σχετικά κίνητρα, ούτως ώστε οι πάροχοι των προϊόντων να προβαίνουν στην κατάλληλη διαχείριση των κινδύνων. Οι προσεγγίσεις που βασίζονται σε αρχές είναι πιο κατάλληλες σε σύγκριση με τις στατικές μεθόδους, καθώς διευκολύνουν την προσαρμογή των κεφαλαιακών απαιτήσεων στο μεταβαλλόμενο σχεδιασμό των προϊόντων, διασφαλίζοντας ότι το κεφάλαιο θα είναι επαρκές για να στηρίξει τις υποχρεώσεις των προϊόντων και για να εγγυηθεί τη βιωσιμότητά τους.

Η κατάλληλη εκπαίδευση σε χρηματοοικονομικά θέματα μπορεί να βελτιώσει τις χρηματοοικονομικές γνώσεις, νοοτροπίες και

ικανότητες όσον αφορά τη συνταξιοδότηση και μπορεί επίσης να βοηθήσει στη λήψη αποφάσεων

Καθώς η ευθύνη της διαχείρισης του συνταξιοδοτικού πλούτου βαρύνει όλο και περισσότερο τα ίδια τα άτομα, το χαμηλό επίπεδο γνώσεων σε χρηματοοικονομικά θέματα δημιουργεί σοβαρές προκλήσεις. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν πρωτοβουλίες βελτίωσης των χρηματοοικονομικών γνώσεων που αφορούν τον προγραμματισμό συνταξιοδότησης. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις εθνικές συνθήκες και το εύρος των προκλήσεων σχετικά με τον προγραμματισμό συνταξιοδότησης που οφείλονται στη διαφορετικότητα τόσο των εθνικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων όσο και του χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος. Οι εθνικές αρχές και άλλοι ενδιαφερόμενοι παράγοντες πρέπει να διασφαλίσουν ότι διατίθενται σαφείς πληροφορίες σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα, τις συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις και τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά προγράμματα, και ότι οι εν λόγω πληροφορίες δεν προκαλούν σύγχυση στα άτομα. Οι πληροφορίες σχετικά με το κόστος, τις επιδόσεις, την ποιότητα των υπηρεσιών, την κατανομή των επενδύσεων και το επίπεδο κινδύνου θα πρέπει να είναι συγκρίσιμες και τυποποιημένες. Οι πληροφορίες που αφορούν το σύνολο των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων ενός ατόμου θα πρέπει να είναι συνδυασμένες και οι «ενημερωτικές καταστάσεις σύνταξης» θα πρέπει να συμπληρώνονται με υπολογισμούς/ προσομοιώσεις για να μεγιστοποιείται ο αντίκτυπος της πληροφόρησης. Επιπλέον, θα πρέπει να αναπτυχθούν εθνικές στρατηγικές για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση που θα διασφαλίσουν ότι τα άτομα μπορούν να αποκτήσουν γενικά χρηματοοικονομικά προσόντα. Επιπρόσθετα, υφίστανται πρακτικά εργαλεία για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής, όπως ένας πίνακας με τις ανάγκες χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, και εργαλεία που στηρίζουν τη λήψη των συνταξιοδοτικών αποφάσεων, καθώς και ένας κατάλογος σημείων προς έλεγχο.

Οι περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ ευθυγραμμίζουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα των δημόσιων υπαλλήλων με τα συστήματα των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα

Στις μισές από τις χώρες του ΟΟΣΑ οι μελλοντικές υποσχέσεις σύνταξης των δημόσιων υπαλλήλων που μετρούνται με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης είναι 20% υψηλότερες για τους εργαζομένους πλήρους σταδιοδρομίας σε σύγκριση με αυτές του ιδιωτικού τομέα. Στις χώρες αυτές συγκαταλέγεται το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία και η Κορέα, όπου κάθε κλάδος εξακολουθεί να έχει διαφορετικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Σε άλλο ένα τέταρτο εκείνων των χωρών του ΟΟΣΑ που έχουν ευθυγραμμίσει τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα από τη δεκαετία του '90 υφίστανται προβλήματα δαπανών που κληροδοτήθηκαν από το παρελθόν. Η δημιουργία ενός ενιαίου συνταξιοδοτικού πλαισίου που θα προσφέρει όμοια κάλυψη σε όλους τους εργαζομένους ενδεχομένως να αποφέρει οφέλη σε πολλά πεδία. Από την πλευρά της ισότητας είναι σήμερα δύσκολο να υποστηρίξει κανείς ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι / εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα χρειάζονται υψηλότερο εισόδημα αναπλήρωσης κατά τη συνταξιοδότηση σε σύγκριση με τους συναδέλφους τους στον ιδιωτικό τομέα. Από την πλευρά της αποδοτικότητας, η διαχείριση ενοποιημένων συνταξιοδοτικών συστημάτων συνεπάγεται σημαντικές οικονομίες κλίμακας, για παράδειγμα, στην είσπραξη των εισφορών, στην τήρηση αρχείων και στη χορήγηση των παροχών. Επιπλέον, η παρεμπόδιση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού μεταξύ τομέων (π.χ. χρονικά διαστήματα θεμελίωσης δικαιώματος ή περιορισμένη φορητότητα) δεν είναι αποδοτική, καθώς περιστέλλει τις δυνατότητες ευελιξίας στη διαχείριση σταδιοδρομίας και μειώνει την ικανότητα προσαρμογής των εργαζομένων τόσο κατά τη μετάβαση σε άλλο τομέα όσο και σε νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Ένα κοινό συνταξιοδοτικό σύστημα θα διευκόλυνε αυτού του είδους τις επιλογές και θα ενίσχυε την κινητικότητα των εργαζομένων.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *OECD Pensions Outlook 2016*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/pens_outlook-2016-en